Collegium Medievale
Forening for middelalderforskere

Årsmøte 2019 i foreningen Collegium Medievale
Styret innkaller med dette foreningens medlemmer til årsmøte.

Tid: Tirsdag 26. februar 2019, kl 17:00.
Sted: Blindern, Niels Treschows hus, 12. etasje.
Kart: https://www.uio.no/om/finn-fram/omrader/blindern/bl08/

Dagsorden

1. Godkjenning av innkalling og dagsorden
2. Valg av ordstyrer for møtet
3. Styrets årsberetning for 2018
4. Årsrapport for tidsskriftet *Collegium Medievale* 2018
5. Godkjenning av regnskap, 2017
6. Årsregnskap for foreningen og tidsskriftet for 2018
7. Valg til styret 2019 og 2020
8. Eventuelt

Foredrag etter årsmøtet
Etter årsmøtet har vi fornøyelsen av å presentere to foredragsholdere. Kaja Kollandsrud (IFIKK, UiO) og K. Jonas Nordby (ILN, UiO) kommer for å fortelle oss om resultatene fra deres nylig avsluttede phd-prosjekter. Det vil bli satt av god tid til spørsmål etter foredragene. Kvelden avsluttes med lette forfriskninger.

Kaja Kollandsrud disputerte 23. mars 2018 med avhandlingen *Evoking the Divine. The Visual Vocabulary of Sacred Polychrome Wooden Sculpture in Norway between 1100 and 1350.* Her har Kollandsrud sett på sammenhengen mellom kirkekunsten og det kristne budskap. Eller som det står beskrevet på Universitetet i Oslos nettsider:

«Ved å se verkene i kontekst av sin samtid, fremstår et visuelt vokabular, som hun belyser med samtidens naturvitenskapelige observasjoner, teologisk-filosofiske betraktninger, saga- og versetekster. Derved tilfører avhandlingen ny kunnskap som øker forståelsen av disse verkenes rolle i en større katolsk tradisjon i Europa.»

For mer informasjon, se:
https://www.hf.uio.no/ifikk/forskning/aktuelt/arrangementer/disputaser/2018/kollandsrud.html

Jonas Nordby disputerte med avhandlingen *Lønnruner. Kryptografi i runeinnskrifter fra vikingtid og middelalder* den 9. november 2018. Her har Nordby studert lønneruner, et kryptografisk runesystem som i vikingtid og middelalder var en integrert del av runekunnskapen. Hva kunne denne typen skrift brukes til og hvordan ble den anvendt? Som han selv formulerer det på Universitetet i oslos nettsider:

«Det er besnærende når man kommer over skriftsystemer som er bevisst forvansket. Når snedige systemer og koder tåkelegger kommunikasjonen. Det er dette som er tilfellet med lønnruner.

For mer informasjon, se:
https://www.hf.uio.no/iln/forskning/aktuelt/arrangementer/disputaser/2018/nordby.html

3. Styrets årsberetning for 2017

Styret har dette året bestått av:

- Beate Albrigtsen Pedersen, HiVolda (formann)
- Hans Jacob Orning, IAKH, UiO (viseformann/sekretær)
- Anna Catharina Horn, ILN, UiO (kasserer)
- Hanne Lovise Aannestad, KHM, UiO (medlemslister og medlemskontakt)
- Jan Bill (leder), KHM, UiO
- Line Cecilie Engh, IFIKK, UiO
- Mikael Males, ILN, UiO
- Bjørn Bandlien, HSN (representant for tidsskriftet)

Foreningen er fortsatt registret i Brønnøysundregisteret, med organisasjonsnummer 998238862.

Styrets virksomhet 2018
Det ble avholdt tre styremøter i 2018. I tillegg har styret kommunisert via e-post. Målet for 2018 var å tilby foreningens medlemmer foredragskvelder som opplevdes som aktuelle og varierte. Styret har også jobbet med foreningens økonomi. Vi befinner oss fortsatt i en overgangsfase til *open access* som medfører et mindre økonomisk handlingsrom. I denne sammenheng har vi også diskutert ulike taktikker for å øke medlemsmassen. Styret har også

i løpet av året gjort nødvendige oppdateringene i brønnøysundregisteret, samt satt opp en felles dropbox for å forenkle overgangen ved utskiftninger i styret.

Medlemsmøter 2018

På årsmøtet i februar 2018 hadde vi besøk av historikeren Bjørn Poulsen fra universitetet i Århus som holdt foredraget "En ny dansk middelalderbyhistorie". Her presenterte han sentrale funn fra sin nye bok, *Danmarks byer i middelalderen*, som han skrev sammen med Hans Krongaard Kristensen.

I april presenterte Beate Albrigtsen Pedersen (UiO) resultater fra sin doktoravhandling, *Humor i det norrøne samfunnet.* Foredraget hadde tittelen «Latter i sagaenes verden» og tok opp spørsmål om hvordan latter benyttes som kommunikasjonsmiddel i kongesagaer og islendingesagaer.

I mai rettet vi fokus mot barndommen. Et tema som ble belyst av to fagpersoner med ulike utgangspunkt; professor i idéhistorie Reidar Aasgaard (IFIKK, UiO) og Oana Maria Cojocaru, postdoctoral fellow ved The Research Institute of the University of Bucharest. De snakket om henholdsvis barn og barndom i det tidlig Europa og i Det bysantinske riket.

Vårsemesteret ble avsluttet med en presentasjon av antologien *Dronningen*, utgitt 2017. Redaktørene Karoline Kjesrud fra Universitetet i Oslo og Nanna Løkka fra Telemarksforskning presenterte boken før Carline Tromp, journalist i Klassekampen, ga sin lesning av boka og snakket om dens aktualitet i dagens samfunn.

Høstsemesteret ble sparket i gang med en ekskursjon til Hovedøya hvor de to foredragsholderne, kunsthistoriker Morten Stige og idehistoriker Line Cecilie Engh – begge fra UiO, tok medlemmene med på en omvisning blant klosterruinene på øya.

Høstens første ordinære medlemsmøte ble avholdt i oktober og var utformet som et debattmøte. Debattantene, religionshistoriker Gunnhild Røthe og filologene Klaus Johan Myrvoll og Mikael Males diskuterte spørsmålet: «Hva kan de norrøne tekstene fortelle oss om norrøn religion?».

I desember fikk vi besøk av Lars Boje Mortensen, professor ved Institutt for historie på Syddansk Universitet. I foredraget «Middelalderens litteratur uden nationer? Litterære spørgsmål og historiske modeller» fortalte han om noen av forskningsresultatene sine ved Centre for Medieval Literature (SDU+York).

Medlemmer

	Medlemmer	Abonnenter Private	Abonnenter Institusjoner	Abonnenter Elektronisk	Abonnenter Gratis
2015	149	41	82	3	
2016	156	35	67	0	13
2017	155	32	57	0	10
2018	153	31	53	0	10

Foreningen hadde 153 betalende medlemmer i 2018. I tillegg var det 31 private abonnenter og 53 institusjonsabonnenter. Medlemstallet er kun to personer lavere enn året før. Dette tallet ansees som stabilt, og styrets tiltak for å hente inn igjen medlemmer som ikke bevisst har meldt seg ut oppleves som vellykket. Styret vil fortsette med dette det kommende året.

Tallet på institusjonsabonnenter gikk i løpet av 2018 ned fra 57 til 53. Trenden om minkende inntekter fra institusjoner fortsatte altså i 2018. Denne trenden antas å fortsette i inneværende år som følge av overgangen til *open access*.

Program for 2019

Programmet for 2019 er enda ikke fastsatt. Målet er å avholde tre medlemsmøter, i tillegg til årsmøtet, i vårsemesteret og tre møter i høstsemesteret. Her ønsker vi å presentere et variert innhold, både hva gjelder fagfelt og presentasjonsform. I tillegg til foredrag ønsker vi å tilby debattmøter og en ekskursjon. Styret har også diskutert muligheten for å inngå et samarbeid med nasjonalbiblioteket, mer informasjon om dette følger under eventuelt.

Etter noen medlemsmøter med dårlig oppmøte vedtok styret i år å flytte medlemskveldene til Blindern, og å endre starttidspunkt til kl. 17.00. Med flere fremmøtte denne høsten, enn tilsvarende periode 2017, opplever styret dette som vellykket og vil fortsette med dette det kommende året.

4. Årsrapport for tidsskriftet *Collegium Medievale* 2018

2018-årgangen av *Collegium Medievale* (vol. 31) ble sendt til Novus forlag 11. desember 2018 og sendt til trykken 7. februar 2019. Årgangen forventes å bli sendt ut til medlemmene i løpet av uke 9. Vol. 31 vil på vanlig måte bli åpent tilgjengelig på Novus' nettsider kort etter trykking.

Redaksjonen har bestått av Mikael Males (norrøn filologi), Kjartan Prøven Hauglid (kunsthistorie), Espen Karlsen (middelalderlatin), Vibeke Vandrup Martens (arkeologi), Bjørn Bandlien (historie) og Eivor Oftestad (teologi og kirkehistorie). Henriette Mikkelsen Hoel (stipendiat i middelalderhistorie) har sluttet som redaksjonssekretær, og dessverre ikke blitt erstattet. Bjørn Bandlien har fungert som hovedredaktør.

Vol. 30 av *Collegium Medievale* er på 204 sider og inneholder fem artikler (en på norsk, en på svensk, en på dansk og to på engelsk), samt sju anmeldelser. To av artikler er om

bygningshistorie, henholdsvis om fransiskanerklostre i Danmark og steinbygninger i Oslo i lys av nye utgravninger, en om Sigurd Jorsalfares såkalte Kalmarleidang i 1123/24 i lys av pavepolitikk, korstogsideologi og europeiske nettverk, det er en artikkel om mirakler i en tysk krønike, og en om innskriftene i Nidarosdomen. Anmeldelsene dreier seg om utgivelser innen sagaer, norrøn visjonslitteratur, tekstiler, pavens forhold til Norge, innskrifter i kirker, og intellektuell kultur i Skandinavia. Dessverre kom Sophus Bugge-forelesningen 2018 for sent til redaksjonen til å komme med, noe som betyr at det blir to slike forelesninger i 2019-nummeret.

Et viktig arbeid har vært å sikre framtidig trykkestøtte fra Norges forskningsråd (NFR), som i 2017 krevde at tidsskrifter skulle ha åpen tilgang ('open access') og bli registrert i Directory of Open Access Journals (DOAJ). Høsten 2017 ble en søknad til DOAJ sendt, og etter en del ytterligere dokumentasjon og rapportering ble tidsskriftet *Collegium medievale* godtatt (bekreftelse på mail 20. juni 2018).

Som nevnt i rapporten for 2017, er NFRs ordning på prøve fram til 2020. Det foreslås derfor å fortsette samarbeidet med Novus fram til og med 2020 med trykt utgave til medlemmer, og revurdere dette til nye retningslinjer fra NFR er på plass.

Redaksjonen har ikke hatt et eget redaksjonsmøte, noe som skyldes i stor grad at hovedredaktøren har hatt en del forpliktelser utenfor Oslo. Hovedredaktøren ønsker derfor å stille sin stilling til disposisjon, men er foreløpig ikke erstattet. Inntil videre fortsetter hovedredaktøren, men kan bli erstattet i løpet av 2019 – i så fall med redaksjonens og styrets godkjennelse. Det anbefales også at en redaksjonssekretær kan blir rekruttert i løpet av året.

Bjørn Bandlien 11.02.2018

5. Godkjenning av regnskap 2017

Revisors beretning og godkjent regnskap forelå ikke ved tidspunktet for årsmøtet i 2017, og tas derfor opp for godkjenning nå. Her følger en kopi av revisors beretning, datert 27. juni 2018:

> **Collegium Medievale, revisors beretning for 2017**
>
> Jeg har foretatt revisjon på mottatt regnskap med underbilag.
>
> **Kommentar til de viktigste tallene:**
>
> Saldo på bank per årsslutt kr. 36.809,- stemmer overens med utskrift fra bank, og jeg har påsett at de som har brukt banken har myndighet til det har brukt banken (utgifter til medlemsmøter er den store utgiftsposten).
>
> Utestående stemmer med oppgitte beløp fra NOVUS.
> Gjeld stemmer med oppgitte beløp fra NOVUS.

Årets resultat kr. 28.249,- stemmer med inntekter og utgifter dokumentert fra NOVUS samt utgifter til Collegium Medievale dokumentert med bilag. Regnskapet er gjort opp med en differanse på kr. 1,-.

Fra årene 2016 til 2017 har det vært betydelige svingninger i de fleste av beløpene oppgitt fra NOVUS. Jeg har fått tilfredsstillende forklaring på svingningene fra Beate A. Pedersen, Jan Bill og Bjørn Bandlien. For eksempel kan konto 3440 forklares ved ekstra støtte ved overgang til Open Access og økte utgifter forklares ved at publikasjonen av tidsskriftet Collegium Medievale ble trykket i farger, på kvalitetspapir med solid innbinding og med høyere sidetall enn normalt. På grunn av Collegium Medievale sin økonomi må ikke dette gjentas før økonomien har blitt vesentlig bedre, og jeg har blitt informert om at 2018-tidsskriftet kommer ut i svart/hvitt, på færre sider og med dårligere innbinding.

Regnskapet for 2017 kan derfor godkjennes.

Anne Irene Riisøy
onsdag 27. juni 2018

6. Årsregnskap for foreningen og tidsskriftet for 2018

- sendes ut til alle medlemmer så fort det er klart -

7. Valg til styret 2018 og 2019

Valgkomiteen består i år av Hanne Lovise Aannestad og Jan Bill.

I år står følgende styremedlemmer på valg:

- Jan Bill
- Anna C. Horn, som ble valgt for ett år i 2018.
- Hanne L. Aannestad
- Mikael Males

Mikael Males og Anna C. Horn har uttrykt ønske om å fortsette, mens Hanne L. Aanestad og Jan Bill har valgt å tre ut av styret. Valgkomiteen foreslår følgende kandidater:

- Mikael Males
- Anna C. Horn
- Karoline Kjesrud (ILN, UiO)
- Marie Ødegård (KHM, UiO)

8. Eventuelt

Collegium Medievale på Nasjonalbiblioteket
Styret har denne våren oppsøkt Nasjonalbiblioteket (NB) for å diskutere et mulig samarbeid hvor Collegium medievale arrangerer foredrag i NBs lokaler. Foredragene vil ha en noe mer populær vinkling enn foredragene på de ordinære medlemsmøtene.

Dette er i dag tenkt som et prøveprosjekt for 2019. Om arrangementet oppleves som vellykket ønsker styret å gjennomføre arrangementer av denne typen én gang pr. semester.

Prislappen for et slikt arrangement er 4000,- (lokale/lydteknikker). Markedsføringen vil skje via NBs kanaler, og det åpnes for å kunne ta inngangspenger for deltagere.

Et arrangement av denne typen bryter ikke med foreningens statuetter, men skiller seg likevel fra tidligere praksis av en slik grad at styret ønsker å ta saken opp til diskusjon på årsmøtet.